

ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสินเชื่อกับความสามารถ
ในการทำกำไร ในสถานการณ์ Covid-19
ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย

THE RELATIONSHIP BETWEEN CREDIT
FACTORS AND PROFITABILITY IN THE
COVID-19 SITUATION OF COMMERCIAL BANKS
LISTED ON THE STOCK EXCHANGE OF
THAILAND

Received: 8 June, 2021

Revised: 15 June, 2022

Accepted: 15 June, 2022

ปนัดดา วงษ์ศิริ*

Panadda Wongsiri*

อริสรา ธาเนรานนท์***

Arisara Thaneerananon***

เปรมารัช วิลาลัย**

Premarat Vilalai**

* นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

* Master of Accountancy Program, College of Innovative Business and Accountancy, Dhurakij Pundit University

* Email: 625152010013@dpu.ac.th

** ปริญญาเอก ผู้อำนวยการ DPU X, สายงานวิชาการ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** Ph.D., Director, DPU X, Academic Affairs, Dhurakij Pundit University

** Email: premarat.vil@dpu.ac.th

*** ปริญญาเอก ผู้อำนวยการหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

*** Ph.D., Director, Master of Accounting Courses, Dhurakij Pundit University

*** Email: aisara.tha@dpu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสินเชื่อกับความสามารถในการทำกำไร ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ คือ ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลในงบการเงินประจำปี เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2563 วิธีการศึกษาใช้การวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาของตัวแปร การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และการวิเคราะห์สมมติฐานโดยสมการถดถอยเชิงพหุคูณ โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การศึกษาในครั้งนี้มีตัวแปรอิสระ คือปริมาณสินเชื่อด้อยคุณภาพ (NPL) คุณภาพสินเชื่อ (PPL) ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (OPE) สภาพคล่องหมุนเวียน (LD) ส่วนต่างดอกเบี้ยรับ (NIM) และสัดส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย (FEE) กับตัวแปรตามคือ ความสามารถในการทำกำไร (Adj.ROA) ผลการศึกษาพบว่า ส่วนต่างดอกเบี้ยรับ (NIM) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับความสามารถในการทำกำไร และปริมาณสินเชื่อด้อยคุณภาพ (NPL) ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (OPE) สภาพคล่องหมุนเวียน (LD) และสัดส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย (FEE) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

คำสำคัญ: ปัจจัยด้านสินเชื่อ ความสามารถในการทำกำไร สถานการณ์ Covid-19

Abstract

The purpose of this study was to study the relationship between credit factors and profitability in the Covid-19 situation among commercial banks listed on the stock exchange of Thailand. The samples used in this study were commercial banks listed on the stock exchange of Thailand. Data collection was done by collecting information from annual financial statements ranging from 2018 to 2020. The methods of study used in this research used preliminary analysis of data characteristics of the study sample, descriptive analysis of variables, analysis of the relationship between independent variables and hypothesis analysis by using multiple regression equations. The statistical significance level was set to 0.05.

The independent variables in this research are non-performing loans (NPL), loan quality (PPL), operating efficiency (OPE), working liquidity (LD), interest margin (NIM), and non-interest income (FEE). With the dependent variable being the ability to make create profit (Adj. ROA). The results showed that the difference in interest margin (NIM) is correlated in the same direction with the statistic significant level of 0.05. The profitability in the number of non-performing loans (NPL), operating efficiency (OPE), working liquidity (LD) and non-interest income (FEE) ratio were all related in the same direction. However, it is not statistically significant with profitability in the Covid-19 situation of commercial banks listed on the Stock Exchange of Thailand.

Keywords: Credit Factor, Profitability, Covid-19 Situation

บทนำ

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรืออีกชื่อที่รู้จักกันดีคือ COVID-19 มีต้นกำเนิดจากเมืองอู่ฮั่นประเทศจีน ในช่วงเดือนธันวาคม ปี 2562 ซึ่งต่อมาได้พบยืนยันผู้ป่วยและการเสียชีวิตเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากในหลายประเทศทั่วโลก กลุ่มผู้ป่วยรุนแรงส่วนมากเป็นผู้สูงอายุและมีโรคประจำตัว เช่น โรคหัวใจ โรคเบาหวาน เป็นต้น จนกระทั่งเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563 องค์การอนามัยโลก (World Health Organization-WHO) จึงได้ออกประกาศให้โรคโควิด 19 เป็น “การระบาดใหญ่ (pandemic)” คือ การที่โรคแพร่ระบาดจากคนสู่คนได้ง่าย โดยเกิดขึ้นพร้อมกันหลายพื้นที่ทั่วโลก เมื่อโควิด-19 เริ่มแพร่กระจายไปยังประเทศและตลาดอื่น ๆ มีการประเมินมาตรการที่เข้มงวดการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายการเงินและข้อจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อดัชนีกิจกรรมทางเศรษฐกิจและความผันผวนในตลาดหุ้น ในทางตรงกันข้ามข้อจำกัดที่กำหนดไว้สำหรับการบริหารจัดการภายในประเทศและการใช้นโยบายการคลังที่สูงขึ้นมีผลกระทบในเชิงบวกต่อดัชนีของกิจกรรมทางเศรษฐกิจแม้ว่าจำนวนผู้ป่วยที่ยืนยันการติดเชื้อเพิ่มขึ้นไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อดัชนีของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งการระบาดใหญ่ของ COVID-19 นอกจากนี้นี้ยังจุดประกายความกลัวว่าจะเกิดวิกฤตเศรษฐกิจและภาวะถดถอย ความห่างเหินทางสังคมการแยกตัวและข้อจำกัด ในการเดินทางทำให้พนักงานในทุกภาคส่วนเศรษฐกิจลดลงและทำให้ต้องสูญเสียงานจำนวนมาก โรงเรียนได้ปิดตัวลง ความต้องการสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ลดลง ในทางตรงกันข้ามความต้องการเวชภัณฑ์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (Nicola et al, 2020) แม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลกจะเริ่มคลี่คลายภาคธุรกิจเริ่มกลับมาดำเนินการได้ แต่กลุ่มธุรกิจธนาคารและตลาดทุน ยังคงเผชิญกับความท้าทายในช่วงหลังการแพร่ระบาดจากปัญหาเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจภายในประเทศถดถอย รวมทั้งผลกระทบจากมาตรการของภาครัฐที่ต้องการให้ความช่วยเหลือภาคเอกชนและประชาชน ทำให้ธุรกิจธนาคารและตลาดทุนต้องหันมาให้ความสำคัญกับการวางกลยุทธ์เพื่อรับมือกับโลกหลังโควิด-19 ทั้งในระยะสั้นและในระยะยาวที่ธุรกิจธนาคารและตลาดทุนต่างเน้นไปที่การช่วยเหลือลูกค้า และสนับสนุนนโยบายจากภาครัฐ (บุญเลิศ กมลชนกกุล, 2563)

ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 ด้านเศรษฐกิจ สังคม โดยมีการจ้างแรงงานลดลง เห็นได้จากสถานประกอบการขอใช้มาตรา 75 เพื่อหยุดกิจการชั่วคราว จากรายงานกระทรวงพาณิชย์ การยกเลิกกิจการส่วนใหญ่จะเป็นกิจการขนาดเล็ก หรือ SMEs ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจภาคโรงแรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคงานบริการ และเกษตรกรรม ส่งผลกระทบต่อรายได้ลูกจ้าง พนักงาน และบริษัท (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563) ในสภาวะยังคงมีความไม่แน่นอนสูง และส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจในวงกว้าง ทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ออกมาตรการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากโควิด 19 โดยเน้นการให้ความช่วยเหลือด้านสภาพคล่องและการเร่งปรับโครงสร้างหนี้

โดยธนาคารแห่งประเทศไทยร่วมกับ ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงิน เฉพาะกิจ และ ผู้ให้บริการทางการเงิน รวม 9 แห่ง กำหนดมาตรการขั้นต่ำเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ทุกราย ที่ใช้ผลิตภัณฑ์บัตรเครดิต สินเชื่อส่วนบุคคล เช่าซื้อ ลีสซิ่ง สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย และ สินเชื่อธุรกิจ SMEs โดยคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้ เพื่อช่วยบรรเทาภาระให้ลูกหนี้ เช่น โดยการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ เปลี่ยนสินเชื่อจากรยะสั้นเป็นระยะยาว เลื่อนการ ชำระค้างงวด ลดดอกเบี้ย การคิดดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำกว่าอัตราตลาด รวมไปถึงการชะลอ การยึดทรัพย์ เป็นต้น (มณฑล กปิลกาญจน์, พรชนก เทพขาม, นันทนิตย์ ทองศรี, และ พัชยา เลาสุทแสน, 2563)

เนื่องด้วยจากการรายงานข้อมูลการดำเนินงานของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในไตรมาส ที่ 2 เป็นช่วงเวลาที่เศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบโดยตรงมากที่สุดจากการปิดเมืองและ การหยุดชะงักของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์มีการ ปรับลดไปจากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้วกว่า 35% ซึ่งถือว่าเป็นการหดตัวของกำไรที่รุนแรง ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา เนื่องมาจากการปรับลดอัตราดอกเบี้ยตามนโยบายทำให้มีการปรับ ลดภาระดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ลง แม้รายได้อื่น ๆ จะมีการปรับลดลงบ้าง และ สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากคือต้นทุนความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ โดยมีการปรับเพิ่มการ ตั้งสำรองให้มากขึ้นในไตรมาสที่ 2 ยอดการตั้งสำรองรวมสูงกว่า 7.2 หมื่นล้านบาท การตั้งสำรองที่สูงขึ้นมีต้นเหตุมาจากความกังวลที่อัตราหนี้เสียจะเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต (นริศ สถาผลเดชา, 2563) ทั้งนี้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปัจจัย ด้านสินเชื่อกับความสามารถในการทำกำไร ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีการนำมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อย ที่ได้รับผลกระทบจาก Covid-19 จากธนาคารแห่งประเทศไทยมาใช้กับลูกหนี้เท่านั้น ว่าปัจจัย ด้านสินเชื่อมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรในทิศทางเดียวกันหรือทิศทางตรงกัน ข้าม ในช่วงสถานการณ์ Covid-19 โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากงบการเงินที่เปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อที่จะสามารถวางแผนการลงทุนในอนาคตและคาดการณ์สภาพคล่อง ประสิทธิภาพในการ ดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสินเชื่อกับความสามารถในการทำกำไร ใน สถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสินเชื่อกับความสามารถในการทำกำไร ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสินเชื่อความสามารถในการทำกำไร ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ออกมาตรการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากโควิด 19 โดยเน้นการให้ความช่วยเหลือด้านสภาพคล่องและการเร่งปรับโครงสร้างหนี้ โดยคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้ เพื่อช่วยบรรเทาภาระให้ลูกหนี้ จึงส่งผลกระทบต่อข้อมูลในงบการเงินแต่ละปีที่แตกต่างกัน ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่าจากการระบาดของโควิด-19 สร้างแรงกดดันทางธุรกิจและเป็นผลกระทบทางลบของธุรกิจธนาคาร ซึ่งในปัจจุบันภาคการธนาคารกำลังเผชิญกับแนวโน้มการปรับตัวเพิ่มขึ้นของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เนื่องจากปัญหาการแพร่ระบาดของไวรัสความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ที่มีสถานะการเงินที่อ่อนแอจะมีความเปราะบางอย่างมากต่อการชะลอตัวของเศรษฐกิจที่ยืดเยื้อ โดยเฉพาะในกลุ่มลูกหนี้ที่ไม่ใช้สินเชื่อที่อยู่อาศัย หากอัตราการว่างงานปรับตัวเพิ่มขึ้น (จารุวรรณ เขียมยิ่งพานิช, 2563)

แนวคิดมาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับกิจการที่ให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ ตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชีให้ใช้แนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับกิจการที่ให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2563) ให้เป็นทางเลือกกับทุกกิจการที่ให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ ตามมาตรการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ตามแนวทางในหนังสือเวียนของธนาคารแห่งประเทศไทย ธปท.พ.นส. (23) ว. 276/2563 เรื่อง แนวทางในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563 และหนังสือเวียนของธนาคารแห่งประเทศไทย ธปท.พ.นส.(01) ว. 380/2563 เรื่อง มาตรการการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้เพิ่มเติมในช่วงสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ลงวันที่ 26 มีนาคม 2563 หรือ มาตรการอื่นใดตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเพิ่มเติม แนวปฏิบัติทางการบัญชีฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับการจัดชั้นลูกหนี้ที่เข้าตามลักษณะ โดยขอบเขตลูกหนี้ตามแนวปฏิบัติทางการบัญชีฉบับนี้ หมายรวมถึง ลูกหนี้ธุรกิจขนาดใหญ่ ลูกหนี้ขนาดกลางและขนาดย่อม และลูกหนี้รายย่อย ซึ่งยังคงมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจหรือสามารถชำระหนี้ได้ในอนาคต และได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

จากงานวิจัยของ Martani and Munaiseche (2008) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของสถาบันการเงินในประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างปี 2548-2550 ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพสินเชื่อและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร เป็นผลมาจากการจัดการสินทรัพย์ที่ไม่มีประสิทธิภาพ โดยข้อมูลที่น่า

มาใช้ในการศึกษาพบว่าจำนวนของลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระเงินคืนได้นั้นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการพิจารณาและอนุมัติสินเชื่อที่ไม่ได้เป็นไปอย่างรอบคอบ ส่งผลให้เกิดภาระในการตั้งสำรองค่าเผื่อนี้ส่งผลจะสูงขึ้นตามปริมาณสินเชื่อที่มีปัญหา ซึ่งเป็นผลจากการขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านสินเชื่อส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มสถาบันการเงินในประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

วิกานดา ใจสมุทร (2558) ที่ทำการศึกษาอิทธิพลของปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและคุณภาพสินเชื่อมีอิทธิพลในเชิงลบต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณรัตน์ ลิขิตทางธรรม (2554) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่า อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวมและ อัตราส่วนค่าเผื่อนี้ส่งผลจะสูงขึ้นต่อเงินให้เชื่อ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ แต่มีผลการศึกษตรงกันข้ามกับงานวิจัยของ จินห์หวา เชื้อเมืองพาน (2552) ศึกษาความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย งานวิจัยของชนัดดา พาณิชลือชาชัย (2558) ศึกษาปัจจัยด้านสินเชื่อที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย และงานวิจัยของ ปิยพงศ์ พูณิชย์ และอักรนันท์ คิตสม (2559) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ พบว่า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและคุณภาพสินเชื่อ ไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์

ทั้งนี้งานวิจัยของ วิกานดา ใจสมุทร (2558) ทำการศึกษาอิทธิพลของปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะพบว่าปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีอิทธิพลในเชิงลบต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนัดดา พาณิชลือชาชัย (2558) ทำการศึกษาปัจจัยด้านสินเชื่อที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย พบว่า ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีผลทางตรงกันข้ามต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kingu, Macha, and Gwahula (2018) การศึกษาผลกระทบของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคาร จากการศึกษาพบว่าการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีความสัมพันธ์ทางลบกับระดับความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในแทนซาเนีย สำหรับปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นตัวกำหนดความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ พบว่า รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ มีอิทธิพลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ วิกานดา ใจสมุทร (2558) และงานวิจัยของ จินห์หวา เชื้อเมืองพาน (2552) พบว่า ส่วนต่างดอกเบี๋ยรับและดอกเบี๋ยจ่าย มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกัน มีผลการศึกษาดรกับ ชนตลา พานิชลือชาชัย (2558) พบว่าปัจจัยด้านสินเชื่ที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย คือ รายได้ดอกเบี๋ยสุทธิ มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยไปในทิศทางเดียวกัน

ในขณะที่งานวิจัยของ ชนตลา พานิชลือชาชัย (2558) พบว่าปัจจัยด้านสินเชื่ที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย คือ รายได้ที่มีใช้ดอกเบี๋ย มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินห์หวา เชื้อเมืองพาน (2552) แต่ตรงกันข้ามกับงานวิจัยของ วิกานดา ใจสมุทร (2558) พบว่า รายได้ที่มีใช้ดอกเบี๋ยไม่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นอกจากนี้งานวิจัยของ ปิยพงศ์ พู่ณิษฐ์ และอัครนันท์ คิตสม (2559) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐทั้ง 3 แห่งที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ ส่วนอัตราส่วนเงินให้สินเชื่ต่อเงินฝาก

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ ปริมาณสินเชื่อด้อยคุณภาพ จากงานวิจัยของ วิกานดา ใจสมุทร (2558), ชนตลา พานิชลือชาชัย (2558) และ Kingu et al. (2018) คุณภาพสินเชื่ จากงานวิจัยของ Martani and Munaiseche (2008), วิกานดา ใจสมุทร (2558), อรุณรัตน์ ลิขิตทางธรรม (2554), จินห์หวา เชื้อเมืองพาน (2552) และปิยพงศ์ พู่ณิษฐ์ และอัครนันท์ คิตสม (2559) ประสิทธิภาพการดำเนินงาน จากงานวิจัยของ วิกานดา ใจสมุทร (2558), อรุณรัตน์ ลิขิตทางธรรม (2554), จินห์หวา เชื้อเมืองพาน (2552), ปิยพงศ์ พู่ณิษฐ์ และอัครนันท์ คิตสม (2559) และ Martani and Munaiseche (2008) สภาพคล่องหมุนเวียน จากงานวิจัยของ ปิยพงศ์ พู่ณิษฐ์ และอัครนันท์ คิตสม (2559) ส่วนต่างดอกเบี๋ยรับ จากงานวิจัยของ Martani and Munaiseche (2008), วิกานดา ใจสมุทร (2558), อรุณรัตน์ ลิขิตทางธรรม (2554), จินห์หวา เชื้อเมืองพาน (2552) และปิยพงศ์ พู่ณิษฐ์ และอัครนันท์ คิตสม (2559) สัดส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี๋ย จากงานวิจัยของ ชนตลา พานิชลือชาชัย (2558), จินห์หวา เชื้อเมืองพาน (2552) และวิกานดา ใจสมุทร (2558) ทำให้สามารถพัฒนาสมมติฐานในการศึกษาได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1: ปริมาณสินเชื่อด้อยคุณภาพ (NPL) มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร

สมมติฐานข้อที่ 2: คุณภาพสินเชื่ (PPL) มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร

สมมติฐานข้อที่ 3: ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (OPE) มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร

สมมติฐานข้อที่ 4: สภาพคล่องหมุนเวียน (LD) มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร

สมมติฐานข้อที่ 5: ส่วนต่างดอกเบี้ยรับ (NIM) มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร

สมมติฐานข้อที่ 6: สัดส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย (FEE) มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษา เรื่องความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสินเชื่อกับความสามารถในการทำกำไร ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้ศึกษาได้บททวนวรรณกรรม ทฤษฎี แนวคิด เอกสารที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด และการตั้งสมมติฐาน กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในหมวดธุรกิจธนาคาร 11 บริษัท ทำการเก็บข้อมูลในงบการเงินประจำปีเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2563 รวมทั้งสิ้น 33 บริษัท โดยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จากงบแสดงฐานะการเงิน และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ความสามารถในการทำกำไร วัดโดย Adjusted Return on Assets: Adj.ROA ตามแนวทางของ Bhojraj, Hribar, Picconi and McInnis (2009) และ Cohen and Zarowin (2010, อ้างถึงใน เปรมารักษ์ วิลาวัลย์, พัทธนันท์ เพชรเชิดชู และศิริเดช คำสุพรหม, 2563) คำนวณได้จากกำไรสุทธิก่อนรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (OCI) หารด้วย สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย ลบค่า Median ROA รายอุตสาหกรรม ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา คือ ปริมาณสินเชื่อด้อยคุณภาพ (NPL) คุณภาพสินเชื่อ (PPL) ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (OPE) สภาพคล่องหมุนเวียน (LD) ส่วนต่างดอกเบี้ยรับ (NIM) และสัดส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย (FEE) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์สมมติฐาน โดยสมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) มีสมการ ดังนี้

$$\text{Adj.ROA}_t = \beta_0 + \beta_1(\text{NPL}_{i,t}) + \beta_2(\text{PPL}_{i,t}) + \beta_3(\text{OPE}_{i,t}) + \beta_4(\text{LD}_{i,t}) + \beta_5(\text{NIM}_{i,t}) + \beta_6(\text{FEE}_{i,t}) + \beta_t$$

โดยที่

ตัวแปรตาม

ROA ความสามารถในการทำกำไร วัดโดย กำไรสุทธิก่อนรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (OCI) หารด้วยสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย ลบค่า Median ROA รายอุตสาหกรรม

ตัวแปรอิสระ

NPL ปริมาณสินเชื่อด้วยคุณภาพ วัดโดย อัตราส่วนของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวม

PPL คุณภาพสินเชื่อ วัดโดย อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินเชื่อรวม

OPE ประสิทธิภาพการดำเนินงาน วัดโดย อัตราส่วน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม

LD สภาพคล่องหมุนเวียน วัดโดย อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก

NIM ส่วนต่างดอกเบี้ยรับ วัดโดย อัตราส่วนต่างดอกเบี้ยรับสุทธิ

FEE สัดส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย วัดโดย อัตราส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย

i, t บริษัทที่นำมาศึกษา และปีที่นำมาศึกษา

ϵ_t ค่าความคลาดเคลื่อน (Abnormal) ของตัวแปร

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาของตัวแปร (Descriptive Statistics)

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเพื่อต้องการทราบคุณลักษณะทั่วไปของตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้สถิติต่าง ๆ ประกอบด้วย ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) สถิติสำหรับการวัดค่ากลางของข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) สถิติสำหรับการวัดการกระจายของข้อมูล คือ ค่าเบี่ยงเบน (Standard Deviation) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงรายละเอียดในตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าสถิติเชิงพรรณนา

ตัวแปร	Min	Max	Mean	Std.Dev
NPL	1.550	4.700	3.080	0.880
PPL	1.140	8.400	4.398	1.671
OPE	36.400	63.500	46.374	6.325
LD	84.300	137.700	100.733	12.164
NIM	0.018	7.600	3.276	1.447
FEE	-18.000	43.240	23.895	12.164
Adj.ROA	-1.270	3.970	0.111	0.913

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรที่ศึกษา มีค่าเฉลี่ยปริมาณสินเชื่อด้อยคุณภาพ (NPL) เท่ากับร้อยละ 3.080 คุณภาพสินเชื่อ (PPL) เท่ากับร้อยละ 4.398 ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (OPE) เท่ากับร้อยละ 46.374 สภาพคล่องหมุนเวียน (LD) เท่ากับร้อยละ 100.733 ส่วนต่างดอกเบี้ยรับ (NIM) เท่ากับร้อยละ 3.276 สัดส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย (FEE) เท่ากับร้อยละ 23.895 และความสามารถในการทำกำไร (Adj.ROA) เท่ากับร้อยละ 0.111

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Correlation Coefficient)

ในการศึกษานี้มีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรก่อนการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามพร้อมทั้งตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน โดยหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบแสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกัน แต่หากค่าเป็นบวกแสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และถ้าหากมีค่าเป็น 0 หมายความว่าตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน ค่า r ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Correlation Coefficient)

	NPL	PPL	OPE	LD	NIM	FEE	Adj.ROA
NPL							
PPL	0.226						
OPE	0.591**	0.033					
LD	-0.098	-0.114	-0.117				
NIM	0.213	0.131	0.216	0.612**			
FEE	-0.022	0.110	-0.444**	0.062	-0.124		
Adj.ROA	-0.097	0.009	-0.052	0.187	0.360*	0.061	

หมายเหตุ. **. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการทดสอบสามารถสรุปได้ว่า ถึงแม้ว่าตัวแปรอิสระจะมีสหสัมพันธ์ระหว่างกัน แต่อยู่ในระดับที่ต่ำถึงต่ำมาก และจากการสรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรกับความสามารถในการทำกำไร ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพบว่า ส่วนต่างดอกเบียร์รับ (NIM) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 กับความสามารถในการทำกำไร (Adj.ROA) ส่วนปริมาณสินเชื่อต่อคุณภาพ (NPL) คุณภาพสินเชื่อ (PPL) ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (OPE) สภาพคล่องหมุนเวียน (LD) และสัดส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย (FEE) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน แต่ไม่มีนัยสำคัญกับความสามารถในการทำกำไร (Adj.ROA)

การวิเคราะห์สมมติฐาน

โดยแสดงรายละเอียดการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ จากการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสินเชื่อกับความสามารถในการทำกำไร ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสินเชื่อกับความสามารถในการทำกำไรในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	Enter Method			t	P value
	Unstandardized	Coefficients	Standardized		
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	0.880	2.528		0.348	0.730
NPL	-0.225	0.250	-0.217	-0.900	0.376
PPL	-0.027	0.104	-0.049	-0.256	0.800
OPE	0.000	0.038	0.003	0.012	0.990
LD	-0.013	0.019	-0.178	-0.722	0.477
NIM	0.340	0.160	0.539	2.219	0.043*
FEE	0.011	0.016	0.141	0.668	0.510

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสินเชื่อกับความสามารถในการทำกำไร ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ส่วนต่างดอกเบียร์รับ (NIM) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และ

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 95% กับความสามารถในการทำกำไร (Adj.ROA) ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยพบว่า ส่วนต่างดอกเบี้ยรับ (NIM) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 95% กับความสามารถในการทำกำไร (Adj.ROA) ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

(p-value มีค่าเท่ากับ 0.043 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05) อาจกล่าวได้ว่าส่วนต่างดอกเบี้ยรับ (NIM) ซึ่งวัดโดยส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย (รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ความสามารถในการทำกำไร ซึ่งวัดโดย Adjusted Return on Assets: Adj.ROA เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.340 เมื่อทำการศึกษารายละเอียดของตัวแปรอื่น พบว่า

ปริมาณสินเชื่อต่อคุณภาพ (NPL) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร (Adj.ROA) ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (p-value มีค่าเท่ากับ 0.376 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05)

คุณภาพสินเชื่อ (PPL) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร (Adj.ROA) ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (p-value มีค่าเท่ากับ 0.800 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05)

ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (OPE) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร (Adj.ROA) ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (p-value มีค่าเท่ากับ 0.990 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05)

สภาพคล่องหมุนเวียน (LD) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร (Adj.ROA) ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (p-value มีค่าเท่ากับ 0.477 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05)

สัดส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย (FEE) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร (Adj.ROA) ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (p-value มีค่าเท่ากับ 0.510 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05)

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสินเชื่อกับความสามารถในการทำกำไร ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ส่วนต่างดอกเบี้ยรับ (NIM) มีความสัมพันธ์

ในทิศทางเดียวกัน และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 95% กับความสามารถในการทำกำไร (Adj. ROA) ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อาจกล่าวได้ว่าส่วนต่างดอกเบี้ยรับซึ่งวัดโดยส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย (รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ) เพิ่มขึ้น จะทำให้ความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้นด้วย แสดงว่า ธนาคารมีการวางแผนการจัดระเบียบและการควบคุมกำกับกิจกรรมและการใช้ประโยชน์จากเงินทุนขององค์กร เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถด้านการปฏิบัติการและประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจของธนาคารสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนตภา พานิชลือชาชัย (2558) ทำการศึกษาปัจจัยด้านสินเชื่อกว่ามีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ซึ่งจากการศึกษาพบว่า รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย อาจกล่าวได้ว่าส่วนต่างดอกเบี้ยรับซึ่งวัดโดยส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย (รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ) เพิ่มขึ้น จะทำให้ความสามารถในการทำกำไร ซึ่งวัดโดย Adjusted Return on Assets: Adj.ROA เพิ่มขึ้นด้วย แสดงว่า ธนาคารมีการวางแผนการจัดระเบียบและการควบคุมกำกับกิจกรรมและการใช้ประโยชน์จากเงินทุนขององค์กร เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถด้านการปฏิบัติการและประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจของธนาคาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินห์หว่าา เชื้อเมืองพาน (2552) พบว่า ปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ คือ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยรับและจ่าย ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณรัตน์ ลิขิตทางธรรม (2554) พบว่า ส่วนต่างดอกเบี้ยสุทธิ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิกานดา ใจสมุทร (2558) พบว่า รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ มีอิทธิพลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์

ปริมาณสินเชื่อด้อยคุณภาพ (NPL) คุณภาพสินเชื่อ (PPL) ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (OPE) สภาพคล่องหมุนเวียน (LD) และสัดส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย (FEE) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร (Adj. ROA) ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ปริมาณสินเชื่อด้อยคุณภาพ (NPL) สอดคล้องกับงานวิจัยของวิกานดา ใจสมุทร (2558) คุณภาพสินเชื่อ (PPL) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนตภา พานิชลือชาชัย (2558), วิกานดา ใจสมุทร (2558) และ Martani and Munaiseche (2008) ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (OPE) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยพงศ์ พุฒินิชย์ และอักรนันท์ คิตสม (2559), วิกานดา ใจสมุทร (2558), Martani and Munaiseche (2008), ชนตภา พานิชลือชาชัย (2558) และอรุณรัตน์ ลิขิตทางธรรม (2554) สภาพคล่องหมุนเวียน (LD) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยพงศ์ พุฒินิชย์ และอักรนันท์ คิตสม (2559) และสัดส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย (FEE) สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินห์หว่าา เชื้อเมืองพาน (2552)

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านลินเชื่อกับความสามารถในการทำกำไร ในสถานการณ์ Covid-19 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงระยะเวลา 3 ปี คือเหตุการณ์ก่อนเกิดสถานการณ์และเมื่อเกิดสถานการณ์ Covid-19 การศึกษาในครั้งนี้ต่อไปอาจขยายขอบเขตการศึกษาออกไป เช่น ทำการศึกษาเป็นรายไตรมาส เนื่องด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ออกมาตรการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากโควิด 19 นั้น ประกาศใช้ชั่วคราว ซึ่งจะขึ้นอยู่กับช่วงสถานการณ์ที่มีผลกระทบรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจ การศึกษาเป็นรายไตรมาส ซึ่งอาจทำให้ผลการศึกษามีความชัดเจนมากขึ้น

บรรณานุกรม

- จารุวรรณ เอี่ยมยิ่งพานิช. (2563). *โควิด 19 ส่งผลกระทบทางลบต่อธุรกิจแบงก์*. สืบค้น 8 มีนาคม 2564, จาก <https://www.efinancethai.com/LastestNews/LatestNewsMain.aspx?release=y&ref=M&id=V01JQThha3UvTDQ9>
- จินห์หวา เชื้อเมืองพาน. (2552). *ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชนัดดา พานิชสีลาชัย. (2558). *ปัจจัยด้านสินเชื่อที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย* (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- นริศ สถาผลเดชา. (2563, 8 สิงหาคม). *วิกฤติโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย*. *กรุงเทพธุรกิจ*. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/892797>
- บุญเลิศ กมลชนกกุล. (2563). *5 กฎเกณฑ์สำคัญเพื่อรับมือโลกหลังวิกฤตโควิด-19 ของกลุ่มธุรกิจธนาคารและตลาดทุน*. สืบค้น 12 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://www.pwc.com/th/en/pwc-thailand-blogs/blog-20200826.html>
- ปิยพงศ์ พุฒินิชย์, และ อัครนันท์ คิวดม. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ*. ใน *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิชาการระดับชาติ UTCC Academic Day ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- เปรมารักษ์ วิลาชัย, พัทธนันท์ เพชรเชิดชู, และศิริเดช คำสุพรหม. (2563). *การจัดการกำไรผ่านการใช้จ่ายเงินในการสร้างรายการทางธุรกิจ และการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างกับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต*. *วารสารการบัญชีและการจัดการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 12(3), 83-96. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/mbs/article/view/242129/165974>
- มณฑล กปิลกาญจน์, พรชนก เทพขาม, นันทินต์ ทองศรี, และ พัชยา เลาสุทแสน. (2563). *ผลกระทบโควิด 19 ต่อตลาดแรงงานไทย*. สืบค้น 21 มีนาคม 2564, จาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_12Oct2020.aspx
- วิกานดา ใจสมุทร. (2558). *อิทธิพลของปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย* (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- ศักดิ์ดา ศิริภัทรโสภณ. (2563). โรคระบาดไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19): ผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยและกลยุทธ์ในการฟื้นฟูกิจการ. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 25(2), 10-30. สืบค้นจาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jar/article/view/245007>
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2563). *แนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับกิจการที่ให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย*. สืบค้น 26 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://www.tfac.or.th/upload/9414/V703Vw8igk.pdf>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). *สภาพัฒน์เผยรายงานภาวะสังคมไทยไตรมาส 1 ปี 2563*. สืบค้น 12 กุมภาพันธ์ 2564, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=10260&filename=index
- อรุณรัตน์ ลิขิตทางธรรม. (2554). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ (การค้นคว้าอิสระปริญญาโท)*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Bhojraj, S., Hribar, P., Picconi, M., & McInnis, J. M. (2009). Making sense of cents: An examination of firms that marginally miss or beat analyst forecasts. *The Journal of Finance*, 64(5), 2361-2388. Retrieved from <https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.2009.01503.x>
- Kingu, P. S., Macha, S., & Gwahula, R. (2018). Impact of non-performing loans on bank's profitability: Empirical evidence from commercial banks in Tanzania. *International Journal of Scientific Research and Management*, 6(1), 71-78. <https://doi.org/10.18535/IJSRM/V6I1.EM11>
- Martani, D., & Munaiseche, R. R. (2008). Factors affecting profitability of multi-finance company in Indonesia. *China-USA Business Review*, 53.
- Nicola, M., Alsafi, Z., Sohrabi, C., Kerwan, A., Al-Jabir, A., Losifidis, C., ... & Agha, R. (2020). *The socio-economic implications of the coronavirus pandemic (COVID-19): A review*. *International journal of surgery (London, England)*, 78, 185-193. <https://doi.org/10.1016/j.ijssu.2020.04.018>